

SYKONSEPT

İki Ayda Bir Yayınlanır.

YIL: 4 SAYI: 23

EYLÜL-EKİM 2008

BİLGİ TEK BAŞINA GÜÇTÜR

YENİDEN BAŞLAMAK

Kolay değildir yeniden başlamak. O güne kadar iyi kötü yapılmış olanları bir kenara koyup yeni bir sürecin kapılarını açmak bazı anlarda işe sıfırdan başlamaktan da zordur. Hem mevcut akışı ve düzeni fazla sarsıntıya uğratmadan sürdürmeyi gerektirir bu durum, hem de yeni bir yapılanma sürecini başlatmayı.

*** **

Ancak bazı anlarda ve zamanlarda yeni bir başlangıç yapmak ne kadar zor olursa olsun gerekli hale gelir. Hatta kaçınılmaz bile olur. Çünkü geride kalan zaman dilimi yaşananlardan dolayı kapatılması gereken bir defter gibidir. Orada yazılanların orada yani geride kalması bazı anlarda zorunluluktur. Taşınmaması gereken bir yük gibidir. O yüzden de fazla zaman kaybetmeden sırtınızdan indirmeniz gerekir bu yükü.

*** **

30 Temmuz itibarıyla Türkiye'nin geldiği noktada böylesi bir duruma işaret ediyor. Hem de çok açık bir şekilde. Bu noktada arkaya bakıpta hesaplaşmalar içinde olmanın ya da kim haklıydı kim haksızdı tartışmalarına girmenin kimseye bir faydası da yok. Asıl önemli olan ileriye bakmak.

*** **

Hepimiz biliyoruz ki, bu ülkenin pek çok sorunu var. Ekonomik alanda yapılması icap edenler var. Enflasyonla mücadele, işsizliğin azaltılması, cari açık, yatırımlar, özelleştirme ve daha pek çok önemli konu karşımızda durmuş bize bakıyor.

*** **

Dış politika alanında da aynı yoğunlukta ve büyüklükte çeşit çeşit sorunla karşı karşıyayız. Bu sorunların nasıl aşılanacağı büyük önem arz ediyor. Türkiye'nin belki de gelecek yüz yıldaki kaderi bu sorunların çözümüyle bağlantılı olarak şekillenecek.

*** **

Terörden komşu ülkelerle olan ilişkilere, Avrupa Birliği meselesinden devletin yeniden yapılandırılmasına değin pek çok konuda yapılması gereken başka işlerin olduğu da herkesin malumu.

*** **

Evet, bütün bunları hepimiz biliyoruz ve sorunların aciliyetinin farkındayız. Artık daha fazla zaman kaybedemeyiz. Enerjimizi de boşa harcamayız. Bu sebeptendir ki, bir an önce kolları sıvayıp, Türkiye için kaldığımız yerden çalışmaya ve çabalamaya devam etmeliyiz. Yeni bir başlangıcın tam zamanı olduğunu düşünüyoruz. Haydi öyleyse...

info@syk.com.tr

SYKONSEPT

YIL: 4 SAYI: 23

İki Ayda Bir Yayınlanır, Ulusal Süreli Yayın.

SYK Gümrük Müşavirliği Ltd. Şti. adına

İmtiyaz Sahibi: A. Baybars Soyak

Sorumlu Müdür: Mehmet Ali Gökaçtı

Adres: Acıbadem Caddesi, Haydar Yücebaş Sokak,

No: 17 ACIBADEM-KADIKÖY/İSTANBUL

Tel: (0216) 330 94 00

Tasarım: GRAF

Renk Ayrımı ve Baskı:

Dönüşüm Matbaa ve Reklam Hizmetleri İnkılap mah. Küçüksu
Cad. No: 131

34768 ÜMRANİYE-İSTANBUL

matbaa@matbaa.org / www.matbaa.org

444 4 795
DÖRTDÖRTLÜK SYK
www.syk.com.tr
info@syk.com.tr

SYK GÜMRÜK MÜŞAVİRLİĞİ LİMİTED ŞİRKETİ

İSTANBUL Acıbadem Cd. Haydar Yücebaş Sk. No: 17
34718 Kadıköy

Faks: +90 216 330 94 01

BURSA Yalova Yolu 4. Km Buttım Plaza K: 6 16350

Faks: +90 224 211 40 04

TÜKETİCİ KREDİLERİ

Gerçek kişilerin (bireylerin) ticari amaç dışında mal ve hizmet alımlarının finansmanına yönelik olarak, genellikle bir defada kullanılan ve başlangıçta belirlenen faiz oranlarına göre geri ödenen krediye Tüketici Kredisi adını veriyoruz.

Tüketici kredisi, tüketiciye, gelecekte elde edebilecekleri geliri önceden kullanma ve peşin para ile alışverişin avantajlarından faydalanma imkanı sağlar. Verilen tüketici kredisinden; 18 yaşını doldurmuş, medeni haklarını kullanma ehliyetine sahip, düzenli gelir sahibi olan gerçek kişiler yararlanabilirler. Satın alınacak mal ve hizmetlerin karşılığında bankalar tarafından kullanılan kredi, doğrudan nakit olarak müşteriye ödenebileceği gibi satıcı firmayla anlaşma sağlandığı takdirde fatura karşılığı doğrudan satıcıya da ödenebilir. Tüketici kredileri genellikle bir sınırlamaya tabidir. Bankaya, müşterilere ve kullanılacak alana göre farklılıklar gösterebilir. Her bankada farklı olmakla birlikte tüketici kredilerinin vadeleri 1 ay ile 36 ay arasında değişmekte. Alınan mal veya hizmetin niteliğine göre çeşitli vade uygulamaları mevcut.

Örneğin dayanıklı tüketim mallarının alımında vade azami 12-18 ay olduğu halde otomobil alımında 36 aya kadar vade tanınabiliyor. Bankalar, tüketicinin bilgilendirilebilmesi amacıyla kredi talep eden müşterilerine aşağıdaki konularda, broşür, bilgi formu, başvuru formu, sözleşme aracılığı ve karşılıklı görüşmelerle bilgi verir.

Uygulanan faiz oranları, Faiz hesaplama yöntemi, Vergi ve diğer masraflar, Kredinin aylık ve yıllık maliyeti, Geri ödeme koşulları, Temerrüt hali ve hukuki sonuçları, Hesabın vadeden önce kapatılabilmesi ve koşulları, Kredi kullanımına kısıtlama getirilmesi halinde kısıtlamanın sınırları, Kullanım amacına göre azami kredi miktarı. Kredi talebinde bulunan kişi ile müşterek borçlu ve müteselsil kefil/kefillerden; başvuru formu, kimlik belgesi fotokopisi (nüfus hüviyet cüzdanı veya sürücü belgesi asıllarıyla birlikte önlü arkalı fotokopileri), ücretlilerden son aya ait maaş bordrolarının fotokopisi ile maaşları üzerinde haciz olmadığını gösterir, çalışılan işyeri tarafından onaylanmış yeni tarihli belge, serbest meslek erbabı olmaları halinde kayıtlı oldukları oda üyelik belgesi ve vergi levhası fotokopisi, emekli olmaları halinde varsa maaş bordrosu ya da emekli cüzdanı ile ikametgah ilmuhaberi istenir. Kredi talebinin kabul edilmesiyle birlikte müşteriye

ödeme planı verilir. Ödeme planında, her dönemde ödenmesi gereken anapara, faiz, fon ve vergi belirtilmiştir. Faiz oranı değişikliğinde yeni ödeme planı, değişikliğin ilan tarihini takip eden ilk taksit döneminden itibaren geçerli olur. Tüketici kredilerinde ödenecek taksitlerin miktarının belirlenmesinde genellikle azalan bakiyeler üzerinden faiz hesaplaması yöntemi kullanılır. Ancak, kredi kullanmadan önce ihtiyacınızı ve gelecekteki mali durumunuzu iyi hesap etmeniz de fayda var. Kredi kullanmak kadar onu geri ödemekte önemli. Sorun yaşamamak için.

YETKİLENDİRİLMİŞ GÜMRÜK MÜŞAVİRİ UYGULAMASI

Gümrük Yönetmeliğinin 694. maddesi hükümlerine istinaden 1 seri numaralı Gümrük Genel Tebliği ve 60 seri numaralı Gümrük Genel Tebliği ile, Yetkilendirilmiş Gümrük Müşaviri kavramı ve uygulaması gündeme gelmiştir. Söz konusu düzenlemeyle, yapılan iş, sorumluluk ve unvan anlamında yeni bir serbest meslek mensubu düzenlemesi yapılmıştır. Yine bu düzenlemeyle, gümrük idaresi kendi denetim ve kontrol yetkilerinin bir kısmını yetkili gümrük müşavirlerine devretmiştir.

Tunç TUNÇ

DNTM Yetkilendirilmiş Gümrük Müflavirliği Gn. Md

Yapılan bu düzenlemelerle; belirlenen kıstaslara sahip bulunan Gümrük Müşavirleri, Gümrük Müsteşarlığınca uygun bulunması halinde yetkilendirilmiş gümrük müşaviri olarak görev yapabileceklerdir. Ancak her gümrük müşavirinin yetkilendirilmiş gümrük müşaviri olarak görev yapması söz konusu değildir, örneğin belli bir süre Gümrük Müsteşarlığında bürokrat olarak görev yapmış olmak veya en az yedi yıl gümrük müşaviri olarak çalışmış olmak gibi koşullar aranmaktadır. Ayrıca, yetkili gümrük müşaviri olarak görev yapacak kişilerin aynı zamanda gümrük müşavirliği yapmaları yasaklanmıştır.

Gümrük Müsteşarlığı yaptığı düzenlemeyle gümrük idaresinin hangi yetkilerini devretmiştir? Diğer bir ifadeyle yetkilendirilmiş gümrük müşavirleri hangi hizmetleri verecektir?

Yetkilendirilmiş gümrük müşavirlerinin vereceği en önemli hizmet antrepolarla ilişkin denetim ve kontrol işlemlerinin gümrük idaresi adına ifa edilmesidir. Keza yapılan düzenlemeyle, Eylül 2008 tarihi itibarıyla özel antrepolarında

görevli gümrük memurlarının görevleri sonlandırılmaya başlanacaktır. Yani bu tarihten itibaren özel antrepolarında gümrük memurları görev yapmayacak, dolayısıyla antrepolarına eşya alınması-çıkartılması, kayıtların kontrol ve denetimi işlemleri artık yetkilendirilmiş gümrük müşavirleri tarafından yürütülecektir. Yine antrepolarla ilgili olarak, antrepo açma başvurularının ön incelemesi, devir, antrepoların altı ayda bir yapılacak sayımları yetkilendirilmiş gümrük müşavirleri tarafından gerçekleştirilecektir. 06.10.2008 tarihinden itibaren ise yetkilendirilmiş gümrük müşaviri görevlendirilmesi yapılmayan özel antrepolarına eşya girişine izin verilmeyecektir.

Antrepoların denetim ve kontrolünün yanı sıra yetkilendirilmiş gümrük müşavirleri aşağıda belirtilen hususlarda da yetkilendirilmişlerdir:

Kısmi muafiyet suretiyle geçici ithalat rejimine konu eşya ile tam muafiyet suretiyle geçici ithalat rejimine konu mesleki teçhizat, tıbbi ve cerrahi teçhizat, ambalaj maddeleri, özel nitelikli eşya ve numunelerin rejimin öngördüğü şekilde kullanılıp kullanılmadığının süre uzatımlarının değerlendirilmesine esas

teşkil edecek tespit işleminin yapılması. Nihai kullanım konusu eşyanın nihai kullanım amacına uygun kullanımda olup olmadığının tespit edilmesi. Gümrük idarelerince verilen dahilde işleme izinleri kapsamındaki eşya ile ilgili süre uzatımlarına esas teşkil edecek tespit yapılması.

Onaylanmış ihracatçı yetkisini haiz onaylanmış kişi statü belgesine sahip firmalarca düzenlenen A.TR dolaşım belgelerinin şekil şartlarının ve bu belgelerin düzenlenmesine ilişkin verilerin doğruluğunun araştırılarak bunların dönemsel kontrolünün ve ilgili mevzuata uygunluğunun tespitinin yapılması.

İthalat vergilerinden tam muafiyet suretiyle geçici ithalat rejimine konu özel nitelikli eşyanın (kalıp, çizim, taslak ve benzeri diğer eşya ile özel alet ve araçlar)

kullanımı sonucunda elde edilen ürünlerin tamamının ya da öngörülen oranda Türkiye Gümrük Bölgesinden ihraç edildiğinin tespit edilmesi.

Gümrük Kontrolü Altında İşleme Rejimi kapsamında ibra işlemine ilişkin tespit yapılması.

İhracata konu eşyanın serbest dolaşımında bulunduğunu gösteren A.TR dolaşım belgelerinin şekil şartlarının ve bu belgelerin düzenlenmesine ilişkin verilerin doğruluğunun araştırılarak, bunların dönemsel kontrolünün ve ilgili mevzuata uygunluğunun tespitinin yapılması. İhracata konu eşyanın tercihli menşei gösteren EUR.1 dolaşım sertifikalarının şekil şartlarının ve bu belgelerin düzenlenmesine ilişkin verilerin doğruluğunun araştırılarak bunların dönemsel kontrolünün ve ilgili mevzuata uygunluğunun tespitinin yapılması. SYKONSEPT dergisinin Mayıs-Haziran 2005 tarihli 3. sayısında yer alan "Antrepolar üzerine bir değerlendirme" başlıklı yazımın sonuç bölümünde; "Gümrük Kanunu ve Gümrük Yönetmeliğinde yer alan, antrepolarında görevli gümrük memurlarının görev ve sorumluluklarına ilişkin madde hükümleri; memur sayısının yetersizliği, gümrük idarelerindeki yoğun iş hacmi ve ulaşımda yaşanan zorluklar nedeniyle uygulanamamaktadır. Ancak, fiili durumun böyle olması gümrük antrepo memurlarını sorumluluktan

kurtaramamakta ve gümrük antrepo memurları bu yasal düzenlemelerden dolayı sık sık idari ve adli cezalara muhatap kalarak, haksızlığa uğramaktadırlar. Gerek memurların maruz kaldıkları haksızlığın önüne geçilmesi, gerekse mevzuat ve uygulama uyumunun

sağlanması bakımından, gerekli yasal düzenlemenin yapılarak C tipi özel antrepolarına ilişkin sorumluluğun tamamen antrepo sahibi firmalara verilmesi, antrepoların bağlı bulunduğu Gümrük Müdürlüklerince değişik zamanlarda yapılacak sayım ve kontroller ile denetimin sağlanması yönünde mevzuat değişikliğinin yapılmasının yerinde olacağı düşünülmektedir" ifadesi yer almaktadır. Üç yıl önce dile getirmiş olduğum bir hususta Gümrük Müsteşarlığınca yapılan bu düzenleme doğrusu beni çok memnun etti. Başlayacak olan bu uygulamanın gerek Gümrük İdaresi, gerekse yükümlüler bakımından çok olumlu olacağına

inanmaktayım. Bu uygulama hususunda yükümlüleri en çok tereddüde düşürecek husus, Yetkilendirilmiş gümrük müşavirlerince verilecek bu hizmet karşılığı alınacak ücretlerin firmalara ek bir mali külfet getirip getirmeyeceği hususudur. Ben bu uygulamanın yükümlülere önemli bir ek mali külfet getirmeyeceğini düşünüyorum. Zira, antrepo sahibi firmalar bu uygulamadan sonra antrepo memurları için artık fazla mesai ücreti yatırmayacaklar ve antrepolar yetkili gümrük müşavirlerince sürekli denetleneceğinden kayıt ve raporlar daha sağlıklı olarak tutulabilecektir. Sonuç olarak; Gümrük idaresinde görev yapan memur sayısının yetersiz olması ve gümrük idaresinin iş hacminin fazla olması, yeni uygulamanın yükümlülere önemli bir ek mali külfet getirmemesi, yetkilendirilmiş gümrük müşavirlerinin söz konusu işlemler konusunda tecrübeli ve bilgi sahibi olmaları ve işlemlerin daha hızlı yapılacağı hususları birlikte değerlendirildiğinde, yetkilendirilmiş gümrük müşavirleri uygulamasının, gerek firmalar ve gümrük müşavirleri gerekse gümrük idaresi için olumlu olacağı görüş ve kanaatindeyim.

BEYİN AVCILARI

Şirketinizin üst düzey yönetici koltuğu boş vaziyette. Bu mevki için uygun bir aday arıyorsunuz. Her anlamda dört dörtlük bir ismi bulup bu koltuğa oturtmak istiyorsunuz. Ama nereden ve nasıl bulacağınızı ise bilmiyorsunuz. Başka bir şirketten transfer yapma konusuna ise en azından ilişkilerinizi zedeleyeceği için girmek istemiyorsunuz. Peki o zaman ne yapacaksınız? Önünüzde tek seçenek var. Beyin Avcılarına başvuracak ve onların danışmanlığında sorununuzu halledeceksiniz. Nasıl mı?

Bu işin yolu aslında durumdan da anlaşılacağı üzere transferden geçiyor. Sizin bizzat firmanın sahibi konumuyla rakip olsa da aynı zamanda piyasayı paylaştığınız bir firmadan doğrudan transfer yapmanızı hoş durmayacağı aşikardır. O zamanda işin içine yukarıda da değindiğimiz üzere beyin avcılarını sokmanız gerekecek. Yeterli ve gerekli özelliklere sahip bir yöneticiyi bulmak ve onu transfer olmaya ikna etmek günümüzde beyin avcılarının işi. Süreç kısaca şu şekilde işliyor.

Transfer teklifi önce beyin avcısı firmalardan geliyor. Yönetici arayan firma, beklentilerini belirliyor ve bu doğrultuda adayların bulunmasını istiyor. Beyin avcıları kalabalık bir isim listesi hazırlayıp telefonla ön görüşmeler yapıyor. Yaklaşık 40 veya 50 kişilik bir liste hazırlanıyor. Bu noktadan itibaren yüz yüze görüşmeler başlıyor. Sonunda patronun karşısına çıkartılacak 3-5 aday belirleniyor. Senaryonun en heyecanlı sahneleri bundan sonra başlıyor. Görüşme nerede, nasıl yapılacak, gizlilik nasıl sağlanacak, patron adayları nasıl tartacak? Önce mekan belirleniyor. Seçenekler; beyin avcılarının ofisleri, işverenin odası, beş yıldızlı otellerin özel olarak ayrılmış toplantı salonları olarak sıralanıyor. Transfer görüşmeleri için en çok tercih edilen beş yıldızlı otellerin suit daireleri veya toplantı salonları oluyor. Gerektiğinde bir CEO görüşmesi için

otelin tüm toplantı salonları kapatılabilir. Burada önemli olan bir hususta o gün görüşme yapılacak adayların hiç bir şekilde birbirlerini görmemeleri meselesi. Hatta birbirlerinden mümkünse haberdar bile olmamaları gerekiyor. Bunun için de görüşmeyi yapacak olanların bu durumu gözetecek bir düzen kurlmaları ve görüşme trafiğini buna göre idare etmeleri gerekiyor. İşverenin şirketteki odası da görüşme için çok uygun değil. Çalan telefonlar, misafirler, acil konular için üst düzey çalışanlar tarafından bölünen konuşmalar görüşmenin verimini düşürebilir. Ya da esas meseleye odaklanmayı engelleyebilir. Görüşmelerin yemek ya da kahvaltı ortamlarında yapılmamasına da dikkat ediliyor. Hem kendini doğru ifade edip hem de keyifli bir yemek yemek tecrübesiz adaylar için kolay olmuyor. Kimi zaman da işveren adayı sosyal ortamda eşiyile birlikte görmek istiyor. Bu şekilde yöneticinin sosyal hayatı gözlemleniyor. Yapılan görüşmelerde

kişisel bakımla ilgili özelliklere bilhassa dikkat ediliyor.

Türkiye standardında genelde hala standart iş kıyafeti olarak tanımlanacak takım elbiseler talep ediliyor. Bunun yanında casual (günlük) ya da smart casual tarzı iş kıyafetleri de yavaş yavaş iş dünyasına girmeye başlamış durumda. İş görüşmelerine bu şekilde gelen müşteri - işveren adayları da mevcut.

Transfer görüşmelerindeki en önemli nokta ise gizlilik. Patronun da adayın da imzalar atılana kadar bu konuyu eşleriyle bile konuşmaması gerekiyor. Ama kurala genellikle uyulmuyor. Türk halkının konuşmayı ve paylaşmayı çok sevdiği bilinen bir gerçeklik.

Aslında gizlilik ilkesine anlaşmaya varıp el sıkışınca kadar uymak gerekiyor. Adaylara görüşmeye gitmeden önce çalıştıkları firmaya da açıklama yapmamaları öneriliyor. Çünkü, farklı bir firmayla görüşeceğini çalıştığı şirketin yöneticisiyle paylaşan aday, duygusal bir tepkiyle karşılaşabiliyor. Bu durumu kişisel algılayan firma yöneticileri, "Demek ki benimle çalışmak istemiyor" deyip o kişiye olan inançlarını yitirebiliyor.

Teklif alan adaylarda her ne kadar gizli tutsalar da içten içe "Acaba şirket mi beni deniyor?" endişesi yaşayabiliyor. Bütün bu sorunlardan ötürü en sağlıklı görüşme şekli ise yetkinlik bazlı mülakatlar. İş bitiricilik, takım oyunu, inisiyatif kullanma gibi özellikler bu mülakat dalında değerlendiriliyor. En iyi

okullardan mezun olabilir, birçok yerde çalışmış olabilirsiniz ama inisiyatif kullanıp başarılı olduğunuz üç örneği arka arkaya verebilmelisiniz? dendiğinde yapacaklarınız çok daha ön plana çıkıyor.

Ancak Türkiye'de yetkinlik bazlı mülakat yapma konusundaki doğru eğitimden geçmiş kişilerin sayısı fazla değil. Bu yüzden de söz konusu mülakat tekniklerini uygulayarak adayı irdelemek yerine işveren hikaye dinlemeyi tercih ediyor. Ne var ki, adayların da çoğunlukla kendi hikayelerini anlatmak konusunda pek hazır olmadıkları görülüyor. Sonuç olarak Türkiye'de beyin avcılarının firmalar için üst düzey yönetici bulma ve transfer etme konusunda gelişmiş ülkelerdekenden farklı tarzda biraz bize özgü yöntemlerle çalıştıkları görülüyor.

Neden Transfer Gerekiyor?

Şirketlerin halen pek çoğu yöneticiyi kendi içinden uzun bir zaman dilimine yayılan süreçler sonunda yetiştirmeyi düşünüyor. Ancak kimi zaman hızlı büyüyen şirketler çok daha ciddi bir yenilenmeye ihtiyaç duyabiliyor. Bu da işin içine taze kan katılmasını zorunlu kılıyor. Bu durumda genellikle bize özgü bir yöntem olarak eşe dosta iyi bir yöneticinin nereden ve nasıl bulunacağı soruluyor. Son yıllarda gelişen ve kabul gören yöntemse Beyin Avcılığı yapan bir firmaya başvurmak oluyor. Türkiye'de şirketlerin yüzde 10'una yakın kısmının beyin avcılığı yöntemiyle dışarıdan bir profesyonel transfer ettiği görülüyor. Ancak bu oranın gelişmiş ülkelere göre düşük bir düzeye işaret ettiğini söylemeye ise gerek yok.

Bu İş Nasıl Oluyor?

Beyin avcısı şirketler öncelikle birer CV bankası kuruyorlar. Bu bankanın sürekli gelişmesi ve yeni verilerle dolması için danışman konumunda olanlar sürekli

çalışıyorlar. Basın haberlerinin takibi, konferans ve panellere katılmak, ticari ateşelikler ile irtibatı sürekli hale getirmek bu takip kanallarının bazıları. Belirlenen adaylar beyin avcısı firmanın veri bankasında özelliklerine göre belirli kategorilere göre tasnif ediliyor. Bir başka farklı yöntemde ihtiyacı olan firmanın bizzat beyin avcılarından bir ismi transfer etmelerini istemesi. Bu durumda beyin avcılığı o kişi ile ilgili bir araştırmayı gizlice yapıyor. Uygun görülen adaya teklif iletiliyor ve sonucuna göre transfer işlemi yapılıyor. İstihbarat konusu da bu sürecin en önemli ayaklarından birisini oluşturuyor. Beyin avcılığı mesleğinin en dikkat çekici boyutu kabul ediliyor. İstihbarat toplanmasa bile zaten birçok şirket kendi sırlarını onlarla paylaşıyor.

Mesela yeni yatırımlar yapmak isteyen bir kurum, yönetici istediğini de açıklıyor. Sıkıntıda olan bir şirket, sorunlu dönemi aşabileceği bir yöneticiyi bulmak için müracaat ettiğinde içinde bulunduğu durumu izah ediyor.

Bütün bu gizli bilgilerin açığa çıkması bir şirketi batırabilecek kadar etkili olabilir. Bu sebeple beyin avcılığı projelerini büyük bir gizlilik içinde yürütüyor. Zira şirketi sıkıntıya sokan beyin avcısının da piyasadaki bütün imajı ve güvenilirliği yerle bir olabilir. Dolayısıyla etik ve gizlilik, bu işin temel prensipleri.

Beyin Avcılığında Etik Kurallar

Beyin avcılığının temel kuralı gizlilik. Müşterilerin izin verdiği kadar bilgi adaylarla paylaşılıyor. Aynı şekilde adaylarla ilgili bilgilerde müşteri o adayla gerçekten ilgileniyorsa gerektiği kadarıyla açıklanıyor. Bir diğer önemli konuda aranan niteliklere sahip adayın sessiz sedasız aranması. Çok hızlı hareket edilip, yeterli sayıda ve gerekli niteliklere sahip adayla görüşülürken bütün bunlar kamuoyunda fazla yankı

uyandırmadan yapılıyor. Böylece sektöre yönelik bir haberin yayılmasının ve buna bağlı spekülasyonların oluşmasının da önüne geçilmiş oluyor.

Telefonda transfer görüşmesi nasıl yürüyor?

Beyin avcılarının çalışma yöntemleri arasında bu işi bazı zamanlar daha kestirme yollardan yapmak da var. Her zaman için kullanılmıyorsa da bazen bu iş telefonla da yapılıyor.

Nasıl mı?

- Firma, elinde transfer etmek istediği yöneticinin ismi ve iletişim bilgileriyle yönetici bulma, yerleştirme ve danışmanlık firmasına başvuruyor.
- Danışmanlık firması adayı telefonla arayıp bir şirketin kendisini transfer etmek istediğini söylüyor.
- Aday, ilgilendiğini belirttiikten sonra iki ayrı strateji izlenebiliyor. Transferi gerçekleştirecek firma eğer isminin gizli tutulmasını istemediyse, hangi firma adına görüşme yapıldığı belirtiliyor. Aksi durumda ise yuvarlak laflar ve kodlamalarla doğrudan firma ismi vermeden adayın tahmin yürütmesi sağlanıyor.
- Bir sonraki aşama ise adayın transfer edileceği pozisyonun açıklanması oluyor. Yine şirketin isteği doğrultusunda direkt unvan açıklanabiliyor ya da pozisyonun genel tanımı yapılıyor.
- Mülakat aşamasında ise adayın mevcut işi, görev ve sorumlulukları konusunda bazı sorular yöneltiliyor.
- Danışmanlık firması aracı olduğu şirket için bir "mülakat raporu" hazırlıyor. Bu raporda kişinin bilgileri teyit edilip adayın mevcut işindeki son durumu ortaya konuyor.
- Örneğin transferi gerçekleştirecek şirket danışmanlık firmasına verdiği bilgilerde adayın mevcut pozisyonunda 30 kişiyi yönettiğini söylüyor. Oysa mülakatta bu bilginin yanlış olduğu ortaya çıkıyor.
- Raporun ardından son aşamaya geçiliyor. Ücret konusu da genellikle bu aşamaya kadar gündeme getirilmiyor. Aday, transfer olacağı şirketin insan kaynakları sorumlusunun yanı sıra üst düzey bir yöneticisiyle de görüşmeye alınıyor.

İŞ KAZALARI

Son dönemlerde Tuzla'daki tersaneler başta olmak üzere meydana gelen iş kazalarına yönelik haberleri daha fazla duyar olduk. Olayın hukuki ve idari boyutu bir yana, iş kazasının ardından neler yapılması gerektiğine ise biraz daha yakından baktık. Hiç yaşanmaması dileğiyle...

Sosyal Sigortalar Kanunu hükümlerine göre; a) Sigortalının işyerinde bulunduğu sırada, b) İşveren tarafından yürütülmekte olan iş dolayısıyla, c) Sigortalının işveren tarafından görevle başka bir yere gönderilmesi yüzünden asıl işini yapmaksızın geçen zamanlarda, d) Emzikli kadın sigortalının çocuğuna süt vermek için ayrılan zamanlarda, e) Sigortalıların işverence sağlanan bir taşıtla işin yapıldığı yere toplu olarak götürülüp getirilmeleri sırasında, Meydana gelen ve sigortalıyı hemen veya sonradan bedence veya ruha arızaya uğratan olaya iş kazası deniliyor. Olayın iş kazası sayılabilmesi için, bu beş hal ve durumdan birinde meydana gelmesi gerekiyor.

İş Kazasında Sigortalının Yükümü

Sigortalı, uğradığı iş kazasını en geç kazadan sonraki iki gün içinde işveren veya Kuruma (SSK) bildirmekle yükümlüdür. Sigortalıya, uğradığı iş kazasını işveren veya Kuruma bildirme yükümlülüğü getirilmesine karşın, bildirme mecburiyetinin yerine getirilmemesine herhangi bir müeyyide öngörülmemiştir. Dolayısıyla, bu görevini yerine getirmeyen sigortalılar hakkında herhangi bir işlem yapılması söz konusu değildir. Geçirdiği iş kazası dolayısıyla Kuruma

başvuran sigortalı, hekimin bildirdiği tedbir ve tavsiyelere uymak zorundadır. Aksi takdirde sigortalının tedavisi uzar veya malül kalır yahut malüliyet derecesi artarsa, istirahatli kaldığı günler için verilen geçici iş göremezlik ödeneğinden veya malüliyeti halinde bağlanan sürekli iş göremezlik gelirinden eksiltme yapılabilir.

İşverenin İş kazasını SSK'ya Bildirme Yükümlülüğü

Muayene ve tedavi için sağlık tesislerine yapılan başvurular 506 sayılı Kanununun 27 nci maddesine göre, SSK'ya yapılmış sayılmakta iken, 20.02.2005 tarihinden sonra SSK sağlık tesisleri Sağlık Bakanlığına devredildiğinden anılan Bakanlığa bağlı sağlık tesislerine yapılmış başvurular SSK'ya yapılmış başvuru olarak kabul edilemeyeceğinden, işverenin iş kazasını ayrıca SSK'ya yasal süresi içerisinde sözkonusu madde gereğince bildirmesi gerekir.

İş Kazaları ile Meslek Hastalıkları Halinde Sağlanan Yardımlar

Sağlık yardımı yapılması; hekime muayene ettirilmesi, teşhis için gereken klinik ve laboratuvar muayenelerinin yaptırılması, gerekirse bir sağlık tesisine de yatırılarak, tedavisinin sağlanması, tedavi süresince gerekli ilaç ve her türlü iyileştirme vasıtalarının temin edilmesi

şeklindedir. Sağlık yardımı, iş kazasına uğrayan veya meslek hastalığına tutulan sigortalının belirli bir süreye bağlı olmaksızın, sağlık durumunun gerektirdiği sürece devam eder ve iyileşen sigortalıların arıza veya hastalıklarının nüksetmesi halinde, tedavileri yeniden sağlanır.

Sigortalıya, çalışma günü ve prim ödeme süresi ne kadar olursa olsun, istirahatlı bırakıldığı her gün için geçici iş göremezlik ödeneği verilir. Sürekli iş göremezlik hallerinde gelir bağlanır. Protez, araç ve gereçlerinin sağlanması, takılması, onarılması ve yenilenmesi, sigortalıya, arızasına göre gerekli görülecek her türlü protez araç ve gereçleri kurumca sağlanır, onarılır ve yenilenir. Sağlık yardımlarının yapılması

veya protez araç ve gereçlerinin sağlanması, takılması, onarılması ve yenilenmesi için, gerektiğinde sigortalının yurt içinde başka yere gönderilmesi; sigortalı, gerekirse muayene ve tedavisinin yapılması veya protez araç ve gereçlerinin sağlanması için yurt içinde başka bir yere gönderilir. Yurt içinde tedavisi mümkün olmayan yaralı ve hastalar yurt dışına gönderilir. Bu hususta "Tedavi Yardımına İlişkin Uygulama Tebliği" ile "Sosyal Güvenlik Kurumu Sağlık Uygulama Tebliği"ndeki hükümler uygulanır...

Detaylı bilgi: www.ssk.gov.tr

UKRAYNA

SSCB'nin dağılmasıyla ortaya çıkan yeni devletlerden biri Ukrayna. Ancak sahip olduğu stratejik konumu ve ekonomik potansiyeli ile gelişime açık bir ülke. Avrasya bölgesinde kilit bir rol üstlenmeye hazırlanan Ukrayna'nın ekonomik geleceği de parlak görünüyor. Türkiye, Ukrayna'nın dış ticaretinde önemli bir yer tutuyor.

Tüm SSCB devletlerinde olduğu gibi Ukrayna'da da ekonomi ve üretimin bütün sektörleri başta Rusya olmak üzere diğer Sovyet

Cumhuriyetlerine bağlıydı. 1991'de SSCB dağıldıktan sonra Ukrayna'da bir çok fabrika, işletme kalmıştı ancak yeni kurulan devletler derin ekonomik ve siyasal krizler yaşamakta oldukları için Sovyetler zamanındaki ilişkiler kesilmiş durumdaydı. İşletmeler, fabrikalar çalışmıyordu. Yeni piyasa koşullarında ekonominin yeniden hayata dönüştürülmesi ve canlandırılması senelerce sürdü; haksız özelleştirme sonucu SSCB'den kalan fabrikaların çoğu yeni dönemin temsilcisi konumundakilere neredeyse bedavaya satılmıştı. Şimdi Ukrayna'nın ekonomisi canlanmış durumda ve belirli bir tempoda gelişme devam ediyor. Ukrayna'da maden kömürü rezervleri oldukça büyük, ancak yeni teknolojilerin yetersizliği nedeniyle maden kömürü çıkarımı pek gelişmiş durumda değil. Ocaklarda sık sık sorunlar yaşanıyor.

Başlıca ihracat kalemleri, maden kömürü, büyük çaplı borular, hurda demir. Ukrayna'da tarım gelişmiş olmakla birlikte AB ve WTI (DTÖ) standartlarına uyumlu olmaması sebebiyle tarım ürünleri ihracı gelişmemiş durumda. Doğalgaz konusunda Ukrayna, tüm Avrupa gibi Rusya'ya bağlı

durumda. Petrol konusunda da Rusya'ya ve Asya ülkelerine bağımlılık söz konusu. Ancak Ukrayna coğrafi pozisyonu sebebiyle stratejik bir öneme sahip bulunuyor. Son yıllarda siyasal istikrarın tam anlamıyla sağlanmadığı Ukrayna, her şeye rağmen yetişmiş insan gücü, ekonomik potansiyeli ve Asya ile Avrupa arasında üstlenebileceği köprü konumu dolayısıyla eski Sovyet cumhuriyetleri içinde gelişime en açık ülke özelliğine sahip bulunuyor.

Türkiye ile ilişkiler

Ukrayna ile ilişkilerimiz Sovyetlerin dağılmasıyla hız kazanmış bulunuyor. Karşılıklı olarak ithalat ve ihracat yapan iki ülkenin yakın geçmişte gerçekleşen turuncu devrimin ardından mevcut ilişkileri daha da hızlanmış bulunuyor. 2005 yılı verileri itibariyle iki ülke arasındaki ticaret Ukrayna lehine fazla veriyor gibi gözüküyorsa da, Türkiye Ukrayna'dan ağırlıklı olarak hammadde alırken buna karşılık da mamül ürün

satıyor. Bu yönü itibariyle Ukrayna hem mamül madde satışı hem de yatırım yaparak üretim faaliyetinde bulunmak açısından işadamlarına cazip olanaklar sunuyor.

Ukrayna'nın Görünümü:

GSYİH: Satınalma gücü paritesi - 329.1 milyar \$

GSYİH - Reel büyüme: %2.6

GSYİH - Sektörel bileşim: Tarım: %18.7

Endüstri: %45.2

Hizmet: %36.1

Enflasyon oranı (tüketici fiyatlarında): %13.5

İş gücü: 22.67 milyon

İşsizlik oranı: %3.1

Endüstri: Kömür, elektrik enerjisi, metaller, makine ve parçalar, kimyasallar, gıda maddeleri

Endüstrinin büyüme oranı: %3.2

İhracat: 38.22 milyar \$

İhracat ürünleri: Metaller, yakıt ve petrol ürünleri, makine ve parça, gıda maddeleri

İhracat ortakları: Rusya %22.1, Türkiye %5, İtalya %5.6

İthalat: 37.18 milyar \$

İthalat ürünleri: Enerji, makine ve araç, taşıt ekipmanları, kimyasallar

İthalat ortakları: Rusya %35.5, Almanya %9.4, Türkmenistan %7.4, Çin %5

Para birimi: Hryvnia (UAH)

Telefon kodu: 380

İnternet kısaltması: ua

Başkent: Kiev

İstanbul Konsoloslugu: 0212 663.26.73

HER DERDE DEVA: BAL

Adına arı denilen küçük bir hayvan tarafından üretiliyor. Kahvaltılarını, tatlıların vazgeçilmezi. Ancak özellikleri dolayısıyla aslında o bir şifa kaynağı. Mucizevi bir niteliğe sahip. Sindirim sistemi sorunlarından yanık ve yaraların tedavisine değin her alanda faydası var. Ama halis olanı o kadar da ucuz değil. Bir de onu bulmak lazım ki, günümüzde bazen o bile sorun olabiliyor.

Bal, arılar tarafından çiçeklerden ve meyve tomurcuklarından alınarak yutulmuş nektarın arıların bal midesi denilen organlarında invertaz enzimi sayesinde kimyasal değişime uğramasıyla oluşan ve kovadaki petek hücrelerine yerleştirilen bir madde. Nektar bala çevrilirken arılar sağladıkları invertaz enzimi sayesinde sakkarozu inversiyona uğratarak früktoz ve glikoz şeklinde basit şekere dönüştürür ve fermentasyonun meydana gelmesini önleyecek miktarda suyunu uçururlar. Kovadaki hücrelere yerleştirilen ve üzeri mumdan bir kapakla örtülen bal; arılarca sağlanan özel havalandırma sistemi sayesinde bildiğimiz tat ve kıvama ulaşır.

Balın rengi, şeker dengesi ve tadındaki farklılık tamamen toplanan nektarlardan kaynaklanmaktadır. Balın kokusunu, çiçeklerdeki aromalı volatin yağları verir ki bu aynı zamanda çiçeklerin kokularını sağlayan yağdır. Bal üretimi çok büyük bir çaba gerektirir. Örneğin yarım kilo ham nektarı toplamak için 900 arının bir gün boyunca çalışması gerekir. Toplanan bu nektarın ise ancak bir kısmı bala çevrilebilir. Çiçeklerdeki nektardan elde edilen balın miktarı tamamen getirilen nektarın şeker konsantrasyonuna bağlıdır.

Viskozite; akıcılığa karşı koyma özelliğini ifade eder. Buna balın bünyesi de denir. Ağır bünyeli bir balın akıcılığı yavaş yani viskozitesi yüksek olur. Viskozite balın içerisindeki su miktarıyla yakından ilgilidir. Balın özgül ağırlığı içerisindeki su miktarı ve sıcaklığa göre değişir. Bal içerdiği özelliklere ve özgül ağırlığındaki değişime göre renksiz durumdaki koyu kırmızıya kadar farklı renklerde olabilir. Genel olarak balların toplandığı değişik bitki kaynaklarına göre farklı aroma, tat, renk, yoğunluk ve kristalize sahip oldukları tespit edilmiştir. Aynı şekilde ballarda acılık kimyasal bileşimi, şekerler, rutubet, enzimler, vitaminler, asitler, kolloidal maddeler ve bileşimi bilinmeyen maddeler bakımından değişik oldukları bilinmektedir. Uzun yıllar bal içerisinde sadece formik asit bulunduğu fakat analiz metotları geliştirilince asetik, butirik, sitrik, kaproik, laktik, formik, malik, okzalik, suksiniletannik, tartari ve velarikasidlerin varlığı tespit

edilmiştir.

Çeşitli araştırmacılar balda diastaz veya amilaz, nikotin, invertaz, katalaz, oksidaz, fosfataz enzimlerini bulmuşlardır. Bu enzimlerin bir kısmı

bitkiden gelmekte bir kısmı ise arının başındaki bezlerden salgılanmaktadır. Bal içerisinde çeşitli miktarda, tiamin, riboflavin, askorbik asit, pirisdoksin, pantotenik asit, niyasin ve az miktarda biotin, folik asit tespit edilmiştir. Bal içerisindeki minarellerin miktarı %0,02 ile %1,0 civarındadır. Bu minareller potasyum, klor, kükürt, kalsiyum, sodyum, fosfor, magnezyum, silis, demir, mangan ve bakır'dır. Bunlar içerisinde potasyum, kalsiyum ve fosfor fazla bulunmaktadır. Bal içerisinde az miktarda albuminoidlerin ve protein yapı taşları durumunda olan amino asitlerin olduğu da tespit edilmiştir. Balın faydaları ise deyim yerindeyse saymakla bitmiyor. Doğal balın yaşlanma etkilerini geciktirdiğini söyleyen uzmanlar, bal seçiminde dikkat edilmesi gerektiğini vurguluyor. Kış aylarında vücut direncini yüksek tutan ve nezle, grip gibi salgın hastalıklarda tedavi amaçlı kullanılan balın, stresle mücadelede de etkili olduğu biliniyor. Bağışıklık sistemini güçlendiren bal romatizma hastası olanlar için de öneriliyor. Bal, eski çağlardan beri yara tedavisinde de kullanılan bir madde. Balın aynı zamanda yaşlanma etkilerini geciktirdiği de vurgulanıyor. Kısacası faydası pek çok. Neredeyse her derde deva dedikleri cinsten. Son bir not ise, balın özelliğini yitirmemesi için metal kaşıkla yenilmemesi gerektiği olacak. Önerilen şey, balın tahta veya plastik kaşıkla yenmesi.

BAĞIMSIZ DENETİM VE DENETÇİLER

Bağımsız denetim, işletmelerin yıllık finansal tablo ve diğer finansal bilgilerinin, bu tablo ve bilgiler için belirlenen kriterlere (örneğin, halka açık şirket finansal tabloları için SPK tarafından belirlenmiş veya kabul edilmiş finansal raporlama standartlarına) uygunluğu ve doğruluğu hususunda, makul güvence sağlayacak yeterli ve uygun bağımsız denetim kanıtlarının elde edilmesi amacıyla, genel kabul görmüş bağımsız denetim standartlarında öngörülen gerekli tüm bağımsız denetim tekniklerinin uygulanarak, defter, kayıt ve belgeler üzerinden denetlenmesi ve değerlendirilerek rapora bağlanmasını ifade eder.

Kurul düzenlemeleri çerçevesinde, kamuya açıklanacak yıllık finansal tabloları bağımsız denetime tabi olan işletmeler şunlardan oluşur. Hisse senetleri menkul kıymet borsalarında ve/veya teşkilatlanmış diğer piyasalarda işlem gören anonim ortaklıklar, hisse senetleri halka arz edilmiş olan veya arz edilmiş sayılan ortaklıklar, aracılık faaliyetlerine münhasır olmak üzere bankalar, aracı kurumlar, portföy yönetim şirketleri, yatırım fonları, emeklilik yatırım fonları, yatırım ortaklıkları, konut finansmanı fonları, varlık finansmanı fonları, ipotek finansmanı kuruluşları, kanun'da düzenlenmiş ve anonim şirket olarak faaliyette bulunan borsalar, teşkilatlanmış diğer piyasalar, takas ve saklama kuruluşları ve SPK tarafından finansal tablolarının bağımsız denetimi gerekli görülen diğer işletmeler.

Bu kapsamda, 4 tür bağımsız denetim raporu ortaya çıkmaktadır:

Olumlu Görüş İçeren Rapor: Bu rapor tipinde, bağımsız denetçinin işletme finansal tabloları hakkında beyan ettiği görüşü, bu tabloların, tüm önemli yönleriyle, finansal raporlama

standartlarına uygun olarak gerçeği yansıttığı yönündedir.

Olumsuz Görüş İçeren Rapor: Finansal tabloların sunumuyla ilgili olarak işletme yönetimiyle düşülen görüş ayrılığının finansal tablolara olan etkisinin önemli ve yaygın olduğu durumlarda olumsuz görüş verilir. Bağımsız denetçinin işletme finansal tabloları hakkında rapor ettiği görüşü, bu tabloların, finansal raporlama standartlarına uygun olarak gerçeği dürüst bir şekilde yansıtmadığı yönündedir.

Görüş Bildirmekten Kaçınılan Rapor: Çalışma alanındaki sınırlamanın muhtemel etkisinin, bağımsız denetçinin yeterli ve uygun bağımsız denetim kanıtı elde edemeyeceği ve görüş bildiremeyeceği kadar önemli ve yaygın

olması durumunda, bağımsız denetim raporunda görüş bildirmekten kaçınılır. Bu tip bağımsız denetim raporlarında sınırlamaya ilişkin bilgi verilir ve söz konusu sınırlama olmasaydı finansal tablolarda yapılması gerekli olabilecek muhtemel düzeltmeler belirtilir.

Şartlı Görüş İçeren Rapor: İşletme yönetimiyle olan görüş ayrılığının veya çalışma alanı sınırlamasının etkisinin olumsuz görüş bildirmeyi ve görüş bildirmekten kaçınmayı gerektirecek kadar önemli ve yaygın olmadığı durumlarda şartlı görüş içeren rapor hazırlanır. Bağımsız denetçinin işletme finansal tabloları hakkında rapor ettiği görüşü, bu tabloların, şarta neden olan hususlar dışında, finansal raporlama standartlarına uygun olarak gerçeği yansıttığı kabul edilir. Sermaye piyasalarında bağımsız denetim faaliyetinde bulunacak kuruluşların ve bu kuruluşlarda ortak olacak veya yönetici ve denetçi olarak görev alacakların sağlması gereken şartlar ve yetkilendirilmek üzere yapılacak başvurularda istenen bilgi ve belgeler Sermaye Piyasasında Bağımsız Denetim Standartları Hakkında Tebliğ'in İkinci Kısmı'nın 3, 4 ve 5'inci maddelerinde belirtilmiştir. *Kaynak:www.spk.gov.tr*

Geleceğe daha yaşanabilir bir dünya bırakmak için...

KARBON AYAK İZİ

Hepimiz küresel ısınmanın nedenini karbondioksit ve metan gazlarında yani sera gazlarında ararız. Halbuki bu gazlar Güneş'ten gelen ısıyı atmosferde tutarak Dünyamızı bizlerin yaşayabileceği bir ısıda tutmaya yararlar.

Küresel ısınmanın asıl nedeni tabii ki insanoğlu, bizler hergün yaptığımız rutin faaliyetler ile karbondioksit miktarını olması gerekenden fazla arttırıp Dünyanın daha çok ısınmasına neden oluyoruz. Yaşantımızı sürdürürebilmemiz için yaptığımız her şey dünyaya kapkara bir ayak izi bırakıyor; karbon ayak izi...

Karbon ayak izi, bireyin ve şirketlerin doğrudan veya kullandıkları ürünlerin üretimi sırasında enerji kullanımı nedeniyle dünyaya bıraktıkları zarar anlamına gelmektedir. Bu zarar çeşitli yollarla telafi edilebilir mi? Evet. Yapılan araştırmalardan birine hep beraber göz atalım...

- Doğalgazla ısınan
- Sebze/meyve ağırlıklı yiyecekler
- Alışveriş yaparken sadece ihtiyacı kadarını almayı alışkanlık haline getiren
- Toplu taşıma araçlarını kullanan
- Elektrik ve su tüketimi konusunda son derece tasarruf sahibi
- Daha yaşanılabilir bir gelecek için alabileceği tüm önlemleri alan birinin bile

dünya üzerindeki karbon ayak izini telafi edebilmesi için tam **27 ağaç dikmiş olması gerekiyor.**

Alınabilecek önlemler basit, işte bunlardan birkaçı;

- Kullanmadığınız elektrikli cihazları bekleme (stand-by) konumunda bırakmayın, tamamen kapatın.
  - Cep telefonunuz şarj olur olmaz şarjdan alın.
  - Enerji tasarruflu ampuller kullanın.
  - Toplu taşıma araçlarını tercih edin.
- Geri dönüşümü mümkün şeylerin geri dönüşümünü sağlayın.
- Ofisinizden çıkarken ışıkları, klimanızı ve monitörünüzü kapatın.
- Gereksiz çıktı almayın, kullanılmış kağıtları ikinci defa kullanmayı deneyin.

Kaynakça: www.karbonayakizi.com
www.yesil.ntvmsnbc.com

**Daha yaşanılabilir bir gelecek için
Dünyamızı sevin ve onu koruyun...**